Tayarlaǵan: Nurımbetova Sarbinaz Keunimjay qızı

Teńles eki komponentli frazeologizmler

Frazeologizmdi tanıw, qurılısın túsindiriw hám seslik únlesligin tabıw.

Made with GAMMA

SABAQ REJESI

Sabaqtıń maqseti — frazeologizmdi «eki aynada» kóriw

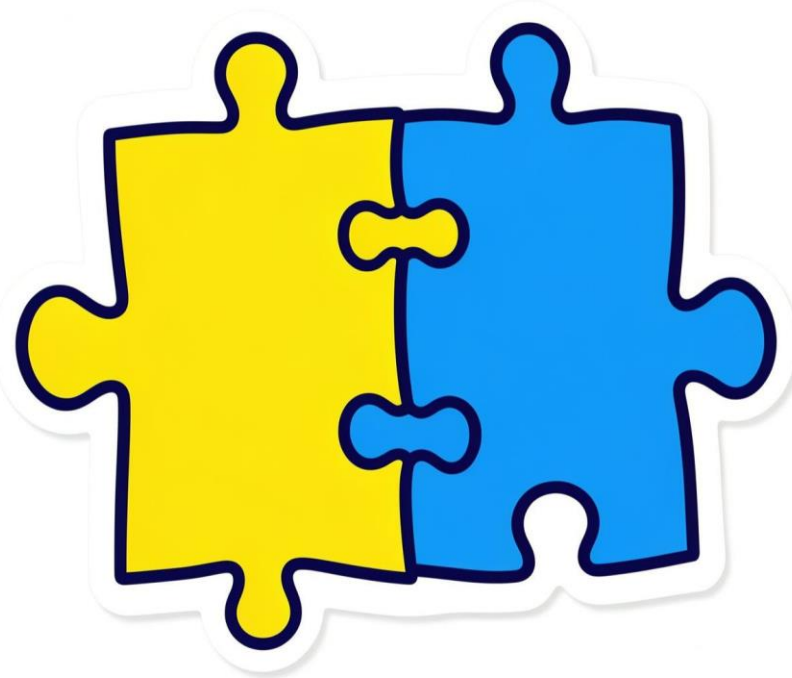
1. Teńles eki komponentli frazeologizmdi anıqlaw.
2. Simmetriya hám parallelizmdi mısal menen túsindiriw.
3. Uyqas, alliteratsiya hám assonanstı ajıratıw.
4. Frazeologizmdi sóylewde orınlı qollanıw.

| Qızıǵıw oyatıw

«Jubın tap!»

Taxtada yarım frazalar. Juplasıp, ekinshi bólegin tabıń hám qaysı ses yamasa sóz qaytalanǵanın aytıń.

Ot bası… // oshak qası

Otırsa opaq… // tursa sopaq

Jaw jaǵadan… // iyt etekten

5–12 MINUT | TIYKARǴI TÚSINIK

Teńles eki komponentli frazeologizm degenimiz ne?

Teńles eki komponentli frazeologizm — eki teńdey, parallel hám bir-birine sáykes bólekten quralǵan turaqlı sóz dizbegi. Eki bólek arasında pauza, simmetriya hám bir tutas frazeologiyalıq máni boladı.

Formula: 1-komponent // 2-komponent → teńlik + únleslik + tutas máni.

Made with GAMMA

| TALLAP ÚYRENIW

Mısal menen «ayna» usılı

Simmetriya úlgileri

Dawıslı sáykeslik

Ot bası // oshaq qası

Eki komponenttiń qurılısı hám dawıslı baslanıwı sáykes.

Grammatikalıq úlgi

Uldı uyaǵa // qızdı qıyaǵa

Tabıs sepligi + barıs sepligi úlgisi qaytalanadı.

Antonimler teńligi

Awırdıń ústi menen // jeńildiń astı menen

Qarama-qarşı mánili sózler simmetriya jasaydı.

Made with GAMMA

| Úsh belgini «detektiv» bolıp tap

1. **Simmetriya:** eki komponenttiń qurılısı teń yamasa úqsas.
2. **Parallelizm:** birinshi bólek ekinshide úlgi retinde qaytalanadı.
3. **Pauza hám ritm:** komponentler bólek aytıladı, biraq bir pútin máni beredi.

Jup-toparda

«sóz sanı», «grammatikalıq forma», «pauza» baǵanaların toltırıń.

Made with GAMMA

Sesler saxnası: uyqas laboratoriyası

Seslik únleslik

Rifma

Komponent aqırlarınıń uyqası

«Otırsa op**aq** // tursa sop**aq**»

Alliteratsiya

Dawıssız seslerdiń qaytalanıwı

«**B**ası awırıp // **b**altırı sızlaw»

Assonans

Dawıslı seslerdiń únlesiwi

«**A**q nayzanıń ushı menen // **a**q bilektiń kúshi menen»

with GAMMA

| Toplıq tapsırma

«Frazeologizm konstruktorı»

3 toparǵa aralas sóz kartaları beriledi.

1-topar

Eki komponentti dúzedi.

2-topar

Simmetriya menen grammatikanı dálilleydi.

3-topar

Rifma, alliteratsiya yamasa assonanstı belgileydi.

Ishkeni aldında // ishpegeni artında

Jegenı jelim // ishkeni iriń

Jamılǵanı japıraq // tósengeni topıraq

| KREATIV CHALLENGE

«Ózińniń jup frazańdı jasa»

30 sekundlıq sahna

Hár topar eki parallel komponentten ibarat jańa frazeologiyalıq dizbek usınadı. Shártler: eki bólek bolıwı, grammatika úlgisi sáykes keliwi, keminde bir seslik únleslik bolıwı.

Toparlar 30 sekundlıq mini-saxnalastırıw arqalı frazanıń mánisin kórsetedi. Auditoriya «simmetriya», «ses», «máni» boyınsha bahalaydı.

Made with GAMMA

| JUWMAQLAW

Bekkemlew: «Bir sózben túsindir»

Exit-ticket

1. Teńles eki komponentli frazeologizm ne?
2. Onıń eki negizgi qurılıs belgisi qaysı?
3. Rifma menen alliteratsiyanıń ayırması ne?
4. Bir mısaldı sóylewde qollan.

Sabaqtan alǵan tásirim

«Búgin men bildim...»

«Maǵan qızıqlı bolǵanı...»

«Men endi tabaman...»

Made with GAMMA